

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเสี้ยว อำเภอสรีเสนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว อำเภอสรีเสนาลัย จังหวัดสุโขทัย ตลอดจน ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่ม ในการดำเนินงานการผลิตของผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย โดยได้กำหนดขอบเขตต้นทุนและผลตอบแทน ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว ใช้ในการศึกษาเป็นต้นทุนจริง ตั้งแต่ การจัดซื้อวัตถุดิบ คือ เส้นด้าย การย้อมสีสังเคราะห์ การจ้างแรงงานทอผ้า และตัดเย็บจนเป็นผลิตภัณฑ์พร้อมขาย รวมถึงต้นทุนในการก่อสร้างอาคาร ต้นทุนอุปกรณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย

2. ผลตอบแทน เป็นผลตอบแทนที่ได้รับจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย

3. ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยวที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากผ้าทอพื้นเมืองประเภท ผ้าพื้น ผ้ามุก ผ้ายกดอก และผ้าจก ออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผ้าทอพื้นเมืองคั้งนี้ (สุนทรื ขนาด นิค, สัมภาษณ์: 2552)

ตารางที่ 3.1 แสดงประเภทผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผ้าทอพื้นเมือง

ผลิตภัณฑ์	ประเภท/ขนาด	ประเภทของผ้าที่ใช้ในการผลิต
กลุ่มที่ 1 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน		
เสื่อบูรุษ	เสื่อสูทอัดกาวแขนสั้น	ผ้ามุก
เสื่อสตรี	เสื่อลายสามสี คอฮาวายเทรนเลอร์	ผ้าพื้น
ผ้าซิ่น	ขนาด 38 นิ้ว x 70 นิ้ว	ผ้าจก และผ้าพื้น
ผ้าคลุมไหล่	ขนาด 25 นิ้ว x 80 นิ้ว	ผ้ายกดอก
ผ้าพันคอ	ขนาด 12 นิ้ว x 80 นิ้ว	ผ้ายกดอก
กลุ่มที่ 2 เครื่องใช้ตกแต่งบ้าน		
ผ้าม่าน	ขนาด 40 นิ้ว x 80 นิ้ว	ผ้าพื้น
ผ้าปูโต๊ะ	ขนาด 12 นิ้ว x 80 นิ้ว	ผ้าพื้น และผ้ายกดอก
ผ้าคลุมเตียง	ขนาด 180 นิ้ว x 240 นิ้ว	ผ้าพื้น และผ้ายกดอก
ปลอกหมอนอิง	ขนาด 18 นิ้ว x 18 นิ้ว	ผ้าพื้น

ที่มา สัมภาษณ์ประธานกลุ่ม

จากตารางที่ 3.1 แสดงประเภทผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มหัตถกรรม
พื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว ได้แบ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่เสื่อบูรุษ เสื่อสูทอัดกาวแขนสั้น ผลิตจากผ้ามุก
เสื่อสตรี เป็นเสื่อลายสามสี คอฮาวายเทรนเลอร์ ผลิตจากผ้าพื้น ผ้าซิ่น ขนาด 38 นิ้ว x 70 นิ้ว ผลิตจาก
ผ้าจกและผ้าพื้น ผ้าคลุมไหล่ ขนาด 25 นิ้ว x 80 นิ้ว ผลิตจากผ้ายกดอก และผ้าพันคอ ขนาด 12 นิ้ว x
80 นิ้ว ผลิตจากผ้ายกดอก

กลุ่มที่ 2 เครื่องใช้ตกแต่งบ้าน ได้แก่ ผ้าม่าน ขนาด 40 นิ้ว x 80 นิ้ว ผลิตจากผ้าพื้น ผ้าปู
โต๊ะ ขนาด 12 นิ้ว x 80 นิ้ว ผลิตจากผ้าพื้น และผ้ายกดอก ผ้าคลุมเตียง ขนาด 180 นิ้ว x 240 นิ้ว ผลิต
จากผ้าพื้น และผ้ายกดอก ปลอกหมอนอิงขนาด 18 นิ้ว x 18 นิ้ว ผลิตจากผ้าพื้น

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 37 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสมาชิกที่
ยังคงทอผ้าอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 30 ราย โดยในเขตอำเภอศรีสัชนาลัยแบ่งการปกครองออกเป็น 11
ตำบล เป็นสมาชิกของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย 9
ตำบล และกลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกที่รับเย็บผ้าจำนวน 7 ราย (สุนทรี ขนาดนิค, สัมภาษณ์ :
2552)

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเสี้ยว

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก	สถานภาพของสมาชิก	
			ยังคงทอผ้า	เลิกทอผ้า
1	ตำบลหาดเสี้ยว	2	2	0
2	ตำบลหนองอ้อ	4	3	1
3	ตำบลป่าจิว	9	6	3
4	ตำบลสารจิตร	22	0	22
5	ตำบลบ้านแก่ง	18	0	18
6	ตำบลบ้านตึก	2	0	2
7	ตำบลแม่สิน	12	9	3
8	ตำบลท่าชัย	26	6	20
9	ตำบลแม่สำ	6	4	2
รวม		101	30	71

ที่มา: สัมภาษณ์ประธานกลุ่ม

จาก ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเสี้ยว สมาชิกที่ยังคงรับทอผ้ากับทางกลุ่มในปี 2552 มีจำนวน 30 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มจำนวน 37 ราย โดยเก็บรวบรวมจากการแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างจากสมาชิกกลุ่มที่ปัจจุบันยังคงทอผ้ากับทางกลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 30 ราย สัมภาษณ์แบบเจาะลึกคณะกรรมการของกลุ่ม จำนวน 3 ราย ได้แก่ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เภรัญญิก และสมาชิกที่รับเย็บผ้าจำนวน 4 ราย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากงานวิจัยต่างๆ ได้แก่ เอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และการค้นคว้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

วิธีการศึกษา

1. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 แบบสอบถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้ที่ได้รับจากการทอผ้า ประเภทของผ้าที่ทอ ความสม่ำเสมอในการรับทอผ้า

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และผลตอบแทนจากการจำหน่ายผ้าทอพื้นเมือง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทอผ้าทอพื้นเมือง

1.2 สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interviews) สำหรับคณะกรรมการของกลุ่ม และสมาชิกที่รับเย็บผ้า โดยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของกลุ่ม โครงสร้างกลุ่ม จำนวนสมาชิก แหล่งเงินทุนในการก่อตั้งและการจัดหาเงินทุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเภทผลิตภัณฑ์ และการจัดจำหน่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต และค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมือง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินธุรกิจผ้าทอพื้นเมือง ได้แก่ ด้านการจัดการบริหารงานของกลุ่ม การจัดหาวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การตลาด การบัญชีและการเงิน

2. ตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ข้างต้นมาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่าถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการสอบถามและสัมภาษณ์

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปสอบถามสมาชิกที่รับทอผ้า จำนวน 30 ราย และแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เภรัญญิก สมาชิกที่รับเย็บผ้า จำนวน 7 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ การดำเนินงานของกลุ่ม หัตถกรรมพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว เพื่อให้ทราบถึงประวัติการจัดตั้งกลุ่ม จำนวนสมาชิกในปัจจุบัน แหล่งเงินทุน การจัดสรรเงินทุน หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ประเภทผลิตภัณฑ์ และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกของกลุ่ม

4.2 การวิเคราะห์ต้นทุน

ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองของกลุ่มพื้นบ้าน โบราณหาดเสี้ยว ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

4.2.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ประกอบด้วย ค่าก่อสร้างอาคาร อุปกรณ์ในการย้อมผ้า

4.2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการคำนวณรายจ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ 10 ปี

4.3 การวิเคราะห์ผลตอบแทน

4.3.1 ผลตอบแทน

ผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย คือ รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ.2552 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการคำนวณรายจ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ 10 ปี

4.3.2 การประมาณการในอนาคต

การประมาณการในอนาคต เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย ว่ามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในอนาคต โดยจะเป็นประมาณการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีฐาน

รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย จะไม่มีสินค้าคงเหลือ และไม่มีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มจะเป็นผู้บริหารงานร่วมกัน สำหรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทางกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น การออกร้านในงานสำคัญต่างๆ การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย จากการประมาณการจาก

ข้อมูลตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ.2552 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 มียอดขายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ของ รายได้ในแต่ละปี เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบที่เป็นความริเริ่มสร้างสรรค์ให้เลือกมากขึ้น

ต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งประมาณการจาก ข้อมูลตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ.2552 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์มีแนวโน้ม ดังนี้

ค่าวัตถุดิบทางตรง คือ ค่าเส้นด้ายดิบ ค่าส่วนผสมสีย้อม ซึ่งมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น จากปีฐานประมาณร้อยละ 3 ของวัตถุดิบทางตรงในแต่ละปี

ค่าแรงงานทางตรง คือ ค่าจ้างทอผ้า และค่าจ้างตัดเย็บและตกแต่ง ซึ่งได้มีการ จ่ายค่าจ้างเป็นรายชิ้น ซึ่งประธานกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดอัตราค่าแรงงาน โดยจะปรับค่าแรงงานทางตรง ตามความเหมาะสมของระยะเวลาในการทอผ้า และความยากง่ายของการตัดเย็บ ประกอบกับการ พิจารณาค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ตามอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำของจังหวัด ค่าแรงงานทางตรงมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 2 ของค่าแรงงานทางตรงในแต่ละปี

ค่าใช้จ่ายในการผลิต ในการศึกษารุ่นนี้ได้แบ่งค่าใช้จ่ายในการผลิตออกเป็น ดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่จ่ายเป็นเงินสด คือ ค่าวัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมแซม ค่าวัสดุอุปกรณ์ใช้ไป โดยจะปันส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตให้กับผลิตภัณฑ์แต่ละ ชนิด โดยใช้เกณฑ์อัตราร้อยละของค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในกิจการ เนื่องจากในการผลิตส่วนใหญ่ เป็นแรงงานจากช่างทอผ้าและช่างเย็บผ้า ยกเว้นค่าวัตถุดิบทางอ้อมที่สามารถระบุในแต่ละผลิตภัณฑ์ได้ และค่าใช้จ่ายในการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 2 ของค่าใช้จ่ายในการผลิตในแต่ละปี

ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด คือ ค่าเสื่อมราคา โดยจะปันส่วน ค่าใช้จ่ายในการผลิตให้กับผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด โดยใช้เกณฑ์อัตราร้อยละของค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ ในกิจการ

กระแสเงินสดรับสุทธิ คือ รายได้จากการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง สุโขทัย หักด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

4.4 การประเมินโครงการ

การประเมิน โครงการจะนำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัยมาประเมิน โครงการ โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน 3 วิธี ดังนี้

4.4.1 ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นการคำนวณหาช่วง ระยะเวลาที่ ต้องใช้หาประโยชน์จากการลงทุน โดยผลตอบแทนที่ได้รับนั้นจะเท่ากับเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิ

4.4.2 มูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value) เป็นการคำนวณหาผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดอายุโครงการกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายสุทธิ ณ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนระดับหนึ่ง

4.4.3 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในโครงการ ซึ่งอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจะเป็นอัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิ

4.5 การสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ

การสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการทอผ้าและการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัย

5. สรุปผลการศึกษาและการจัดทำรายงานผลการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองสุโขทัยจะนำไปสรุปผลการศึกษา และจัดทำรายงานผลการศึกษา